

น้ำและการจัดการไร้แบบบูรณาการ... ปัจจัยสำคัญในการเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิตอย่างยั่งยืน

ปัจจัยพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในภาคการเกษตรนั้น ประกอบไปด้วย "ดินดี เมล็ดพันธุ์ หรือกล้าพันธุ์ดี และระบบน้ำดี" แค่นี้ก็มีชัยไปกว่าครึ่งหนึ่งแล้ว แต่ถ้าเกษตรกรรู้จักที่จะนำปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้มาผสมผสานกับหลักการบริหารจัดการไร้ที่ดีนั้นย่อมหมายถึงความมั่นคงและการอยู่ดีมีสุข จะอยู่คู่กับครอบครัวเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืนแน่นอน

ดูจะเกี่ยวกับการทำไร้อ้อย ซึ่งเป็นพืชที่มีมูลค่ามหาศาลต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยมายาวนาน และปัจจุบันยังสามารถพัฒนาเป็นพืชพลังงานทดแทน ก็ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องใช้น้ำอย่างเพียงพอ จะเห็นได้จากเดิมที่เกษตรกรผู้ปลูก มักจะอาศัยน้ำจากธรรมชาติโดยเฉพาะน้ำฝน ทำให้ผลผลิตอ้อยได้เพียงแค่ไร่ละ 7-8

สภาพของสระน้ำ

สถานีสูบน้ำ

เกษตรกรกำลังเดินท่อเข้าไร้อ้อย

ตันเท่านั้น แต่ในยุคปัจจุบันหลังจากที่เกษตรกรให้ความสำคัญกับการนำระบบน้ำมาใช้ในไร้อ้อย ก็พบว่าให้ผลผลิตสูงชันกว่าเท่าตัว บางพื้นที่เคยปรากฏมาแล้วว่าได้ผลผลิตสูงถึงไร่ละ 28 ตัน

นั่นเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าน้ำเป็นปัจจัยสำคัญต่อการทำไร้อ้อยเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ "กลุ่มมิตรผล" ผู้ผลิตน้ำตาลชีวพลังงานชั้นนำของไทยให้ความสำคัญกับโครงการขยายระบบชลประทานในพื้นที่ปลูกอ้อยระหว่างปี 2554-2556 เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่อย่างน้อย 60-65% จากพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมดจำนวน 1.9 ล้านไร่ ที่เป็นเครือข่ายในรูปแบบของเกษตรกรคู่สัญญาในกลุ่มมิตรผล เพื่อให้เกษตรกรได้มีน้ำใช้ตลอดฤดูกาลปลูกอ้อย ไม่ต้องรอคอยฟ้าฝนจากธรรมชาติ โดยที่กลุ่มมิตรผลจะลงทุนพัฒนาระบบชลประทานขนาดใหญ่ เช่น สถานีสูบน้ำ ท่อส่งน้ำหลัก ท่อต่อจากแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นโดยภาครัฐ ซึ่งจะสูบน้ำจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และให้ชาวไร้อ้อยต่อยอดลงทุนเชื่อมต่อกับท่อหลักเข้าไปยังท่อเล็ก ๆ ในไร้อีกทีหนึ่ง

วิจัย ปลูกอ้อย

แม้ปัจจุบันเกษตรกรชาวไร้อ้อยคู่สัญญาของกลุ่มมิตรผล จะมีระบบน้ำใช้ในไร้อ้อยอย่างทั่วถึงแล้ว แต่ภารกิจในการส่งเสริมเกษตรกรก็ไม่ได้หยุดนิ่งเพียงเท่านี้ หากแต่ฝ่ายส่งเสริมไร้อ้อย

มิตรผล ยังคงเน้นให้ความรู้กับชาวไร้อ้อยอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการจัดระบบคิวการใช้น้ำ แนะนำให้มีการขุดสระน้ำเพื่อเก็บน้ำไว้ในแต่ละวันหลังจากที่สูบน้ำมาจากท่อหลัก เพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างทั่วถึง ปรากฏว่าเกษตรกรที่นำไปปฏิบัติก็สามารถเพิ่มผลผลิตอ้อยได้มากขึ้นเช่นกัน

อย่าง วิชัย ฤชา รองประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำมิตรบ้านลาด ต.บ้านแก้ง อ.ภูเขียว ซึ่งเดิมทีในหมู่บ้านของเขาไม่มีระบบน้ำ จึงอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติเท่านั้น จึงมีผลผลิตอ้อยเพียงแค่ไร่ละ 8-9 ตัน แต่หลังจากที่มีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำมิตรบ้านลาดของกลุ่มมิตรผล เขาจึงตัดสินใจลงทุนร่วมโครงการด้วย โดยการขุดสระในพื้นที่ 1 ไร่ สูบน้ำจากโครงการไปใช้ในไร้อ้อย ทำให้ตอนนี้มีน้ำเพียงพอ จึงได้ผลผลิตอ้อยไร่ละ 15-20 ตัน ปัจจุบันเขามีพื้นที่ไร้อ้อย 46 ไร่ สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้เป็นอย่างดี

ฉะนั้นเราคงพอสรุปได้ว่าในวันนี้ออกจาก "น้ำ" จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มผลผลิตให้แก่เกษตรกรแล้ว แต่การบริหารจัดการแบบบูรณาการยังจะช่วยให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตได้ทั้งปริมาณและคุณภาพอย่างยั่งยืน